

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Чернівецький торговельно-економічний інститут
Кафедра обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Методичною радою ЧТЕІ КНТЕУ
(прот. № 2 від 18 листопада 2015р.)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання випускних кваліфікаційних робіт

освітній ступінь
галузь знань
спеціальність

«спеціаліст»
0305 «Економіка та підприємництво»
03050901 «Облік і аудит»

Чернівці, 2015

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
ЧТЕІ КНТЕУ заборонено**

Автори: Н.В.Скрипник, к.е.н., доцент; А.Л. Романчук к.е.н., доцент; В.І.
Євдошак, к.е.н., доцент; М.Є. Скрипник, к.е.н., ст. викладач; І.В. Мустаца, к.е.н.,
ст. викладач, С.В.Чорна, ст. викладач

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту 23 жовтня
2015 р., протокол №__, навчально-методичної ради факультету підприємництва
та інформаційних технологій __ листопада 2015 р., протокол № __, затверджено
Методичною радою ЧТЕІ КНТЕУ 18 листопада 2015 р., протокол №2.

Рецензенти: Лучик В.Є, д.е.н., професор
Багрій К.Л., к.е.н., доцент

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання випускних кваліфікаційних робіт

освітній ступінь	«спеціаліст»
галузь знань	0305 «Економіка та підприємництво»
спеціальність	03050901 «Облік і аудит»

Автори: Скрипник Наталія Василівна, Романчук Алла Леонідівна, Євдошак
Володимир Іванович, Скрипник Микола Євгенович, Мустаца Ірина Василівна,
Чорна Світлана Василівна

Комп'ютерна верстка Скрипник Н.В.
Подано до друку _____ 2015р.
Обл.-вид. арк. 10

Тираж – екз.

Надруковано у лабораторії з підготовки навчально-методичних видань ЧТЕІ КНТЕУ
58002 м. Чернівці, Центральна площа, 7

© Скрипник Н.В., Романчук А.Л., Євдошак
В.І., Скрипник М.Є., Мустаца І.В., Чорна С.В.,
2015

© Чернівецький торговельно-економічний
інститут КНТЕУ, 2015

З М І С Т

	стор.
Вступ	4
I. Мета і завдання випускної кваліфікаційної роботи	4
II. Вибір і затвердження теми	5
III. Загальна схема проведення наукового дослідження при виконанні випускної кваліфікаційної роботи	6
IV. Структура, обсяг і зміст роботи	7
V. Оформлення роботи	18
VI. Контроль за виконанням роботи	26
VII. Підготовка відгуку, рецензії та допуск до захисту	27
VIII. Організація захисту випускної кваліфікаційної роботи	28
IX. Критерії оцінювання випускної кваліфікаційної роботи	31
Додаток А. Рекомендована тематика випускних кваліфікаційних робіт	33
Додаток Б. Зразок оформлення заяви про затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	38
Додаток В. Зразок оформлення завдання на випускну кваліфікаційну роботу	39
Додаток Д. Зразок оформлення титульної сторінки випускної кваліфікаційної роботи	43
Додаток Е. Зразок оформлення переліку умовних позначень	44
Додаток Ж. Зразок оформлення листа-замовлення від підприємства (установи, організації) на виконання випускної кваліфікаційної роботи	45
Додаток З. Зразок рецензії на випускну кваліфікаційну роботу	46
Додаток К. Зразок оформлення інформаційної бази аналізу та її аналітичних можливостей	47
Додаток Л. Зразок оформлення рисунків, схем, діаграм	48
Додаток М. Зразок оформлення формул	48
Додаток Н. Зразок оформлення таблиць	49
Додаток П. Приклади бібліографічного опису використаних джерел	50
Додаток Р. Найбільш типові помилки при виконанні випускної кваліфікаційної роботи	56
Додаток С. Орієнтовний план випускної кваліфікаційної роботи	57

ВСТУП

Спеціаліст – це освітній ступінь фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра здобув спеціальні вміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід застосування для вирішення професійних завдань у практичній діяльності.

Випускна кваліфікаційна робота є завершальним етапом процесу підготовки спеціалістів, який узагальнює результати вивчення студентами теоретичних положень, закріплює набуті практичні навички.

Випускна кваліфікаційна робота являє собою самостійне дослідження з обліку, аналізу та аудиту (контролю), має внутрішню єдність та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту в екзаменаційній комісії (ЕК) для отримання кваліфікації з фаху „Облік і аудит”.

Представлена до захисту випускна кваліфікаційна робота має засвідчувати відповідний рівень знань та професійної підготовки випускника, його вміння опрацьовувати практичний матеріал, самостійно вивчати поставлені завдання, робити узагальнення і висновки, розробляти конкретні пропозиції з удосконалення діючої на підприємстві системи обліку, економічного аналізу та аудиту (контролю). Професійний рівень автора має бути достатнім для присвоєння йому фахової кваліфікації «спеціаліста».

Випускна кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам:

- відображати рівень загальної економічної підготовки з теми дослідження;
- містити економіко-правовий аналіз нормативних документів та огляд бібліографічних джерел;
- містити критичний аналіз практики бухгалтерського обліку базового підприємства порівняно з вимогами нормативних документів, передовим міжнародним та вітчизняним досвідом;
- завершуватись узагальненням результатів дослідження та обґрунтуванням висновків і рекомендацій щодо удосконалення діючих методик на прикладі практичної діяльності конкретного підприємства.

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота є підсумком самостійного комплексного дослідження однієї з проблем сучасного економічного розвитку і виконується індивідуально кожним здобувачем вищої освіти.

Мета написання випускної кваліфікаційної роботи – поглибити і закріпити здобуті теоретичні знання та сформувати практичні навички, одержані під час проходження переддипломної практики на основі самостійної роботи з літературними джерелами, законодавчими і нормативними документами й використання практичного досвіду, методів обліку, аналізу і аудиту (контролю) на підприємствах різних форм власності.

Завдання випускної кваліфікаційної роботи полягає в самостійному дослідженні й обґрунтуванні запропонованих рішень однієї з актуальних

проблем бухгалтерського обліку, економічного аналізу і аудиту на прикладі вибраної теми і конкретного підприємства.

Конкретні завдання випускної кваліфікаційної роботи залежать від її орієнтації та об'єкта дослідження. Робота спеціалістів програми “Облік і аудит” повинна мати переважно практичну орієнтацію, коли головним завданням є пошук і обґрунтування ефективних методів та інструментів організації обліку, аналізу і аудиту.

Окремим студентам за погодженням з науковим керівником та керівником програми надається право виконувати випускну кваліфікаційну роботу науково-дослідної орієнтації. В таких випадках головне завдання полягає у поглибленому вивченні відповідних теоретичних моделей, пошуку шляхів їх адаптації до процесів глобалізації, постіндустріальних трансформацій і одночасно до умов розвитку нашої держави в сучасний період, а головним критерієм оцінки роботи є наявність наукової новизни і практичних результатів.

Випускна кваліфікаційна робота повинна виконуватися обов'язково на базі глибокого вивчення сучасного теоретичного та практичного вітчизняного й зарубіжного досвіду. Інформаційною базою для проведення дослідження можуть слугувати вітчизняні законодавчі та нормативні акти, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, дані засобів масової інформації та мережі Internet, внутрішня та зовнішня звітність підприємства тощо.

Випускна кваліфікаційна робота є кваліфікаційним документом, на підставі якого в процесі захисту екзаменаційна комісія визначає відповідність знань студента професійно-кваліфікаційному рівню спеціаліста, його здатність до самостійної роботи у відповідній галузі.

II. ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ

Під темою випускної кваліфікаційної роботи прийнято розуміти те головне, про що в ній іде мова. Сюди відноситься і матеріал, відібраний і організований у відповідності до завдань дослідження, та предмет вивчення, відображений у відповідному аспекті, що став змістом дослідження.

Рекомендована тематика випускних кваліфікаційних робіт розробляється згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фахівців і затверджується на засіданні кафедри до початку навчання студентів за програмою підготовки здобувачів освітнього ступеня «спеціаліст» Перелік рекомендованих тем випускних кваліфікаційних робіт наведено в **дод. А**.

Студентам надається право вибору теми випускної кваліфікаційної роботи, а також запропонувати (обрати) тему, назва і спрямованість якої відрізняється від рекомендованої (типової) тематики при умові обґрунтування необхідності її розробки. Студенти для затвердження обраної теми випускної кваліфікаційної роботи та об'єкта дослідження подають заяви на ім'я завідувача кафедри обліку і аудиту (**дод. Б**). Темі випускних кваліфікаційних робіт та об'єкти дослідження затверджуються на засіданні кафедри обліку і

аудиту на підставі поданих заяв.

При виборі теми необхідно врахувати її актуальність, можливість ефективного використання статистичної та іншої інформації, на базі яких буде виконуватись дослідження; можливість отримання, й опрацювання відповідного фактичного матеріалу конкретного об'єкта дослідження; наявність власних практичних напрацювань, і перспективу своєї професійної орієнтації.

Закріплення теми випускної кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника затверджується наказом директора за поданням декана та завідувача кафедри, враховуючи графік навчального процесу для студентів денної/заочної форми навчання, протягом першого місяця навчання студента.

Після затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи, об'єкта дослідження та наукового керівника студенту видається завдання на виконання випускної кваліфікаційної роботи і погоджується план випускної кваліфікаційної роботи та календарний графік її виконання (*дод. В*).

ІІІ. ЗАГАЛЬНА СХЕМА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ВИКОНАННІ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Весь хід наукового дослідження можна представити у вигляді такої логічної схеми:

1. Обґрунтування актуальності обраної теми.
2. Постановка мети і конкретних завдань дослідження.
3. Визначення об'єкта і предмета дослідження.
4. Вибір методу (методики) проведення дослідження.
5. Опис процесу дослідження.
6. Обговорення результатів дослідження.
7. Формулювання висновків і оцінка отриманих результатів.

Обґрунтування актуальності обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Стосовно випускної кваліфікаційної роботи поняття актуальність має одну особливість. У зв'язку з тим, що випускна кваліфікаційна робота є кваліфікаційною роботою, автор якої має показати наскільки правильно він розуміє тему й оцінює її, з точки зору своєчасності і соціальної значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовленість.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо в межах однієї-двох друкованих сторінок показати головне – суть проблемної ситуації, з якої буде видно актуальність теми.

Після обґрунтування актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання мети дослідження, а також конкретних завдань, які необхідно розв'язати, щоб досягнути цієї мети.

Формулювання цих завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки точне їхнє розв'язання повинно скласти зміст розділів і підрозділів випускної кваліфікаційної роботи. Це також важливо і тому, що назви таких розділів впливає саме із сформульованих завдань дослідження. Потім визначаються об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення.

Предмет дослідження – це те, що знаходиться в межах об'єкта. В об'єкті виокремлюється та частина, яка служить предметом дослідження. Саме на нього і спрямована основна увага спеціаліста, так як предмет дослідження визначає тему випускної кваліфікаційної роботи. Дуже важливим етапом дослідження є вибір методів дослідження, які слугують інструментом у здобутті фактичного матеріалу і є необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети.

Опис процесу дослідження – основна частина випускної кваліфікаційної роботи, в якій висвітлюються методика і техніка дослідження.

Підсумковим етапом наукового дослідження є висновки, де узагальнюються наукові і практичні результати виконаної випускної кваліфікаційної роботи.

IV. СТРУКТУРА, ОБСЯГ І ЗМІСТ РОБОТИ

Для виконання поставлених завдань та підготовки якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи у визначений термін, необхідно враховувати, що її написання потребує вдумливої, кропіткої, творчої та постійної праці з питань, що визначено змістом.

У зв'язку з цим рекомендується така структура випускної кваліфікаційної роботи.

- Титульна сторінка (*дод. Д*)
- Завдання (*дод. В*)
- Зміст (план роботи)
- Перелік умовних позначень (у разі потреби) (*дод. Е*)
- Вступ
- Основна частина (три розділи)
- Висновки та пропозиції
- Список використаних джерел.
- Додатки

До випускної кваліфікаційної роботи також додаються, але не нумеруються:

- Лист-замовлення на випускну кваліфікаційну роботу від підприємства (*дод. Ж*)
- Рецензія головного бухгалтера або керівника підприємства (*дод. З*)
- Анотація

Студент складає та узгоджує з керівником завдання та план на випускну кваліфікаційну роботу. В завданні зазначається календарний план виконання кожної її складової та дослідне завдання за проблемами реального підприємства або установи, організації. Здобувач розписується в одержанні завдання, проставляє дату отримання завдання.

Написання випускної кваліфікаційної роботи починається з пошуку та вивчення літературних першоджерел. Студенту рекомендується проаналізувати наукові праці українських та зарубіжних вчених з проблеми, що досліджується, ознайомитися з чинним законодавством України, міжнародними актами, нормативно-інструктивним матеріалом, діючими стандартами тощо. Після цього необхідно зробити аналітичний огляд літератури. Цитати із визначенням наукових понять (термінів), класифікаційних ознак, схеми, таблиці та ін., які будуть наводитися в випускній кваліфікаційній роботі, рекомендується виписувати на окремих аркушах із зазначенням джерела, звідки узято певне посилання, а також паралельно з цим формувати список використаних джерел.

Після роботи з літературними джерелами складають програму збирання і опрацювання необхідних даних об'єкта дослідження: загальне ознайомлення з підприємством, вивчення організації виконання бухгалтерського обліку, економічного аналізу, господарського контролю, аудиту, методів збирання первинної інформації, формування облікової результативної інформації, складання фінансової, податкової, статистичної і спеціальної звітності.

Джерелами інформації є планові й фактичні показники господарської діяльності підприємства за поточний (попередній) період, усі види звітності підприємства, накази і розпорядження по підприємству, результати спостережень, опитувань тощо.

Зібрану інформацію систематизують і опрацьовують з метою включення її у відповідні розділи випускної кваліфікаційної роботи. Опрацьовуючи зібраний матеріал необхідно встановити відповідність практики обліку на підприємстві діючим вимогам, з'ясувати відхилення, здійснити їх критичну оцінку, зробити необхідні висновки і внести пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення первинного обліку, оцінки активів підприємства, організації і методики здійснення обліку та складання звітності.

При використанні даних для економічного аналізу необхідно визначити тенденцію змін основних показників з теми, вплив окремих факторів на відповідні показники.

Результатом вивчення діючої на підприємстві системи контролю (аудиту) мають стати висновки про її ефективність щодо забезпечення збереження та раціонального використання господарських засобів підприємства, а також достовірності й правильності бухгалтерського обліку і звітності.

Вступ розкриває сутність і стан досліджуваної проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Далі подають загальну характеристику випускної кваліфікаційної роботи в рекомендованій нижче послідовності.

1. *Актуальність теми.* Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі економічної науки чи народного господарства, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

2. *Мета і завдання дослідження.* Мета пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з кінцевим результатом і шляхів його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення студентами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування. Не слід формулювати мету як "Дослідження...", "Вивчення...", тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Завдання дослідження можуть включати наступні складові:

- вирішення теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);
- всебічне (за необхідністю й експериментальне) вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду (таке вивчення дає змогу уточнити і перевірити дані, опубліковані в спеціальних періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження);
- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення проблемних питань;
- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів щодо відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу та ресурсів;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних підприємств (установ, організацій).

3. *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення.

4. *Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.*

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему випускної кваліфікаційної роботи, яка вказується на титульному аркуші як її назва.

5. *Методи дослідження.* Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а стисло та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності виробу саме цих методів.

6. *Інформаційна база.* Подається перелік використаних нормативних законодавчих актів, спеціальні та літературні джерела, а також звітність об'єкта дослідження.

Обсяг вступу 3-4 сторінки.

У розділах **основної частини** випускної кваліфікаційної роботи детально розглядаються методика і техніка дослідження, узагальнюються отримані результати. Розділи основної частини повинні точно відповідати темі випускної кваліфікаційної роботи і цілком її розкривати.

Основна частина випускної кваліфікаційної роботи складатися з трьох розділів, у кожному з яких має бути щонайменше три підрозділи, і містити виклад теоретико-методичних положень і проблемних питань з вибраної теми, наукове обґрунтування і приклади практичного застосування заходів, що пропонуються для розв'язання поставлених проблем. Поділ тексту основної частини на розділи і підрозділи слід здійснювати за вимогами логічного викладу матеріалу. Назви розділів та підрозділів мають бути чіткі й по можливості короткі.

У **першому розділі** розглядають економічну сутність питань з теми дослідження, здійснюють огляд законодавчої, нормативної і спеціальної літератури, за допомогою якої здійснюється державне регулювання обліку, контролю та аудиту об'єктів, що стосуються теми дослідження. У цьому розділі наводять також коротку організаційно-економічну характеристику базового підприємства, на матеріалах якого виконують випускну кваліфікаційну роботу. Окремо доцільно розкрити значення і місце обліку, аналізу і аудиту об'єктів з теми дослідження в системі управління підприємством.

У **підрозділі 1.1.** розглядається економічна природа питання дослідження, визначається роль і сутність проблеми, наводяться основні класифікаційні ознаки. Надається критичний огляд різних підходів до визначення сутності об'єкта дослідження та обґрунтовується власна позиція автора.

Опрацювання літератури оформлюється у вигляді таблиці (табл. 1).

Таблиця 1

Розкриття терміну “фінансові інвестиції” в літературних джерелах

№ з/п	Джерело	Визначення
1.	Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М. [12, с. 35]	Фінансові інвестиції – це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора.
2.	Коробов М.Я. [23, с. 160]	Фінансові інвестиції – це вкладення капіталу в різні сфери діяльності господарського суб'єкту з метою отримання додаткового доходу (прибутку) та досягнення соціального ефекту.

Аналіз одержаних оформляється у вигляді таблиці (табл. 2 та 3).

Таблиця 2

Аналіз дефініцій поняття “фінансові інвестиції”

№ з/п	Критерії групування	Джерело			
		Загорожний З.В., Крупка Я.Д. [19, с. 15]	Коробов М.Я. [23, с. 47]	Шуміліна С.М. [110, с. 18]	і т.д.
1.	Як вкладення капіталу	+	+	-	
2.	Сукупність практичних дій по реалізації інвестицій	-	-	+	
...	і т.д.				

Таблиця 3

Питання щодо обліку інвестиційної діяльності, розглянуті в навчально-практичній літературі

№ з/п	Питання, що розглядалися	Підручники, посібники та інша навчально-практична література з бухгалтерського обліку				
		Басманова І.А. [8]	Безруких П.С. [10]	Злобін П.Й. [15]	Поклад І.І. [20]	і т.д.
1.	Поняття інвестицій	+	+	+	+	
2.	Класифікація фінансових інвестицій	+	+	+	+	
3.	Загальний порядок обліку	—	+	—	—	
...	і т.д.					

Огляд літератури з обліку питань, які досліджуються має бути систематизованим аналізом теоретичної, методичної й практичної новизни, значущості, переваг та недоліків розглядуваних робіт, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що освітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, які повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково.

В огляді не слід наводити повний бібліографічний опис публікацій, що аналізуються, достатньо назвати автора й назв, а поруч у дужках проставити порядковий номер бібліографічного запису цієї роботи в списку літератури.

Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь висвітленості в літературі основних аспектів теми.

У підрозділі 1.2. наводиться огляд та економіко-правовий аналіз нормативної бази та спеціальної літератури з теми дослідження. У процесі економіко-правового аналізу нормативної бази вивчаються чинні закони, постанови Верховної Ради, укази Президента України, накази Міністерства фінансів та інших органів державного управління. Результати вивчення нормативних документів можуть узагальнюватися в таблиці (табл. 4), яка повинна включати не менше 15 позицій і розміщуватися в додатках до випускної кваліфікаційної роботи.

Таблиця 4

Економіко-правовий аналіз чинної нормативної бази з обліку, аналізу, аудиту (контролю)

(об'єкт дослідження)			
№ з/п	Нормативний документ	Короткий зміст	Використано у випускній кваліфікаційній роботі
1.	Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 01.06.1999 р. № 996-XIV. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Основні принципи організації бухгалтерського обліку та елементи облікової політики в системі обліку малоцінних активів підприємства
2.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=367055&cat	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. Норми цього положення застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно із законодавством	Порядок формування інформації у бухгалтерській звітності інформації щодо малоцінних необоротних та оборотних матеріальних активів суб'єктів господарювання
3.	Положення “Про інвентаризацію активів та зобов'язань” [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14	Визначає порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів. Застосовується юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності	Порядок проведення інвентаризації малоцінних активів підприємства в системі внутрішньогосподарського контролю

По тексті визначаються основні нормативні документи, що регулюють об'єкт дослідження, зміни які відбулись в нормативній базі за звітний період. За результатами аналізу студент має визначити наявні недоліки в нормативній базі, а також сформулювати конкретні пропозиції щодо її використання для базового підприємства.

Здійснюючи огляд спеціальної літератури, студент опрацьовує сучасну вітчизняну періодичну та іноземну літературу. Систематизація інформації може здійснюватись у вигляді таблиці та містити не менше 15 позицій (табл. 5) та наводитись у додатках до випускної кваліфікаційної роботи. По тексті

проводиться опис використаних джерел та їх коротка характеристика.

Таблиця 5

Огляд літературних джерел з обліку, аналізу, аудиту
(контролю) (об'єкт дослідження)

№ з/п	Джерело	Короткий зміст	Використано у випускній кваліфікаційній роботі
1.	Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік : навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. – Житомир : ЖІТІ, 2006. – 448 с.	Підручник містить теми, що висвітлюють організацію та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві з точки зору управління, надання облікових даних фахівцям для прийняття управлінських рішень на основі отриманої облікової інформації	Використано в роботі для висвітлення питання управлінського обліку витрат та калькулювання собівартості продукції.
2.	Бездушна Ю. М. Удосконалення обліку витрат на ремонт та поліпшення основних засобів / Ю. М. Бездушна // Молодий вчений. – 2015. - № 4 (19). – Ч. 1. – С. 49-53	Досліджено теоретичні і методичні аспекти обліку витрат на ремонти і поліпшення основних засобів. Приділено увагу нормам податкового законодавства, що регулюють порядок відображення у податковому обліку витрат, пов'язаних із ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів	Напрямки удосконалення обліку витрат на ремонт та поліпшення основних засобів в системі управління матеріально-технічною базою підприємства
3.	Кудіна О. М. Процесно-орієнтована система управлінського обліку виробничих запасів промислового підприємства [Електронний ресурс] / О. М. Кудіна // Ефективна економіка. – 2015. - № 2. – Режим доступу : http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3829	Обґрунтована необхідність застосування функціональної моделі управління запасами підприємства, яка сприяє оптимізації матеріальних й фінансових потоків та підвищенню ефективності функціонування підприємства в цілому.	Управління виробничими запасами в системі формування та використання матеріально-технічної бази промислового підприємства

З цієї метою треба використовувати матеріали монографічних досліджень, періодичну економічну літературу, дані державної та відомчої статистики, досвід роботи аналогічних підприємств (організацій) економічно розвинутих країн, дані спеціальних економічних та соціологічних досліджень, особистих спостережень, узагальнень, прикладних напрацювань, отриманих під час проходження практики.

У підрозділі 1.3. наводиться коротка організаційно-економічна

характеристика емпіричної бази дослідження, її господарський профіль. Даний підрозділ повинен містити опис основної діяльності підприємства (установи), організаційну структуру досліджуваного підприємства (установи), апарату його управління, (які мають бути наведені у вигляді схем), функціональні обов'язки окремих підрозділів. Крім цього в підрозділі повинні наводитись основні цифрові показники фінансово-господарської діяльності підприємства в динаміці, за три роки. Показники висвітлюється на основі фінансової та статистичної звітності та оформляються у вигляді таблиці (фінансових результатів, платоспроможності, фінансової стійкості, обсягів виробництва продукції, ділової активності тощо) (вибір системи показників залежить від обраної студентом теми).

Другий розділ – аналітико-дослідницький, присвячується проблемам обліку досліджуваного об'єкту. У цьому розділі необхідно навести дані з практичної роботи підприємства, на прикладі якого виконується робота. Особливу увагу слід приділити недолікам обліку, обґрунтуванню пропозицій з вдосконалення його методики та організації на підприємстві. Теоретичні положення окремих підрозділів слід підтвердити конкретними даними з практики роботи підприємства. При необхідності варто дати критичну оцінку діючої системи обліку, пов'язаної з темою дослідження з урахуванням практики українських підприємств та міжнародного досвіду.

Вивчення системи фінансового (бухгалтерського) обліку досліджуваного підприємства передбачає послідовний розгляд його складових взаємопов'язаних елементів: організації обліку, первинного обліку, поточного обліку (синтетичного та аналітичного), узагальнення поточного обліку, звітності. Виклад матеріалу ілюструється конкретними прикладами з питань документального оформлення, організації методології обліку, звітності на досліджуваному підприємстві стосовно питання дослідження.

У підрозділі 2.1. автор розкриває особливості організацію обліку на досліджуваному підприємстві, облікової політики стосовно об'єкту дослідження ступінь комп'ютеризації обліково-аналітичних робіт.

При висвітленні організації обліку необхідно надати інформацію та охарактеризувати її за такими пунктами:

- форма організації бухгалтерського обліку;
- форма бухгалтерського обліку;
- особливості облікової політики стосовно об'єкту дослідження;
- правила документообігу стосовно питання дослідження;
- ступінь комп'ютеризації обліково-аналітичних робіт;
- недоліки організації обліку та їх вплив на результати роботи підприємства.

Тут дають критичну оцінку стану облікової роботи на підприємстві, наводиться структура облікового апарату підприємства, основні і характеристики та функціональні обов'язки працівників облікового апарату, аналізується Наказ про облікову політику досліджуваного підприємства, (при його відсутності розробляється студентом самостійно), зазначаються основні первинні документи з питання дослідження, розкривається організація на

підприємстві контролю за виконанням документообігу, обґрунтовуються недоліки облікової роботи на підприємстві, зазначаються напрямки удосконалення організації обліку на підприємстві.

У підрозділі 2.2. висвітлюється питання аналітичного та синтетичного обліку, вивчаються регістри синтетичного обліку досліджуваного об'єкта, аналізується Робочий план рахунків (при відсутності розробляється для підприємства самостійно студентом), наводиться типова кореспонденція рахунків з обліку питання дослідження та кореспонденція, що використовується на досліджуваному підприємстві, наводяться висновки та напрямки удосконалення.

При розгляді методики і техніки ведення аналітичного та синтетичного обліку, аналітичний облік повинен бути тісно пов'язаний з первинним обліком. Необхідно надати характеристику облікових регістрів з точки зору їх відповідності вимогам управління по інформаційній місткості та структурі.

Слід також докладно вивчити взаємозв'язок аналітичного та синтетичного обліку. Відповідність регістрів синтетичного обліку нормативно-правовій базі. Бухгалтерські регістри, заповнені на прикладі господарських операцій базового підприємства, необхідно винести в додатки.

Побудувати схему взаємозв'язку облікових документів які використовує базове підприємство. Надати її характеристику та пропозиції щодо удосконалення системи матеріальних носіїв інформації на базовому підприємстві.

Охарактеризувати рахунки першого порядку, які використовують для обліку об'єкта дослідження. На основі вивчення нормативної бази, спеціальної літератури і висновків з попередніх підрозділів, і розробити рекомендації по удосконаленню робочого плану рахунків для базового підприємства (табл. 6) і запропонувати його в якості своїх рекомендацій.

Таблиця 6

Робочий план рахунків запропонований для базового підприємства

Шифр та назва робочого плану рахунків		Характеристика рахунку за призначенням та структурою
Шифр	Назва	

Згідно законодавчої бази України скласти типові проведення бухгалтерського обліку об'єкта дослідження. Порівняти їх з проведеннями, які використовують на базовому підприємстві. На основі запропонованого Робочого плану рахунків, розробити і рекомендувати підприємству кореспонденцію рахунків обліку господарських операцій за темою випускної кваліфікаційної роботи. Результати дослідження представити в табл. 7.

**Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку
господарських операцій за темою випускної кваліфікаційної роботи**

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		Кореспонденція рахунків згідно запропонованого робочого плану рахунків	
			Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт

У підрозділі 2.3. висвітлюється питання узагальнення інформації про об'єкт дослідження та методика відображення його у звітності. В цьому підрозділі необхідно розглянути порядок узагальнення даних фінансового обліку а також форми фінансової звітності, методику та техніку їх складання, порядок і терміни подання. Обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення методики і організації складання звітності з використанням вітчизняного та зарубіжного досвіду.

У підрозділі 2.4. висвітлюється стан програмного забезпечення, вивчається стан об'єкта автоматизації, обґрунтовується комплекс технічних засобів, даються пропозиції по використанню того чи іншого програмного продукту, наводиться перелік задач, які повинні вирішуватися для забезпечення фінансового, управлінського та податкового обліку. Крім того, здійснюється пошук резервів підвищення ефективності діяльності підприємства за умов використання інформаційних систем обліку. Якщо облік на підприємстві повністю автоматизований опис програмного забезпечення, організація обліку в інформаційних системах, окремі вихідні документи наводяться по тексту випускної кваліфікаційної роботи в підрозділах 2.1-2.3.

Висновком розділу повинні стати пропозиції щодо поліпшення обліку на базовому підприємстві.

Третій розділ випускної кваліфікаційної роботи включає проведення аналізу економічних (фінансових) показників, висвітлення основних концепцій здійснення аудиту (контролю) в залежності від обраної студентом теми. Для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності та її результатів використовуються облікова, позаоблікова та планова інформація підприємства (установи) за три останніх років.

У підрозділі 3.1 висвітлюється організаційно-інформаційна модель аналізу, яка залежить від обраної теми та повинна включати наступні блоки: мета та завдання, об'єкти та суб'єкти (зовнішні та внутрішні), систему аналітичних показників та алгоритми їх розрахунку (оформлені у вигляді таблиці), інформаційна база аналізу та її аналітичні можливості (дод. К), методичні прийоми обробки первинної (вхідної) інформації, способи узагальнення та реалізації результатів аналізу.

У підрозділі 3.2 проводиться загальний (оцінка динаміки, структури) та факторний аналіз досліджуваних показників (для проведення економічного

аналізу використовуються показники діяльності підприємства за період не менший ніж три останніх років). Результати аналізу оформлюються у вигляді аналітичних таблиць, графіків, діаграм. При написанні даного підрозділу можна використовувати програмне забезпечення для проведення аналізу (Microsoft Excel, Галактика, SPSS Sigma Plot, STATGRAPHICS PLUS, Mini Tab тощо). Даний підрозділ містить перелік конкретних науково обґрунтованих пропозицій автора з практичного вирішення досліджуваної проблеми. Дані пропозиції повинні бути основою щодо прийняття оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень. Обов'язковою вимогою до даного підрозділу випускної кваліфікаційної роботи є розробка пропозицій щодо удосконалення методики економічного (фінансового, інвестиційного) аналізу на досліджуваному підприємстві.

У підрозділі 3.3. на вибір студента, здійснюється аудит об'єкта дослідження або досліджується методика його внутрішнього контролю.

При дослідженні методики внутрішнього контролю потрібно визначити мету, завдання, методи внутрішнього контролю об'єкта дослідження. Оформити робочі документи відповідно до розроблених форм перевірки об'єкта дослідження та підсумкові документи по одержаних результатах перевірки.

Якщо в роботі обрано питання аудиту, то необхідно здійснити аудит об'єкта дослідження. Для цього необхідно сформулювати мету, завдання перевірки, вказати джерела перевірки. Розробити програму аудиту. Відповідно до обраної методики реалізувати програму перевірки об'єкта дослідження. Сформулювати докази та оформити робочі документи аудитора. Вказати результати перевірки, підготувати локальний висновок та рекомендації для досліджуваного підприємства.

У висновках рекомендується викласти підсумки проведеного дослідження практичні результати, що одержано, рекомендації щодо їх практичного використання та сформулювати висновки. У цій частині випускної кваліфікаційної роботи наводяться власні пропозиції щодо розв'язання проблемних питань відповідного об'єкта дослідження.

Сформульовані висновки повинні базуватися на матеріалах основної частини роботи і відповідати поставленим завданням.

До списку використаних джерел слід включати джерела, на які у тексті є посилання, а також ті, які використано при викладі тих чи інших наукових положень. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури, фахових видань, ресурсів Інтернет.

Рекомендована кількість назв – **не менше 50**.

Рекомендований обсяг випускної кваліфікаційної роботи – **80-90 сторінок** (у т.ч. обсяг таких складових, як вступ, висновки та пропозиції – до 5-6 сторінок). До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки.

V. ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота повинна бути виконана у вигляді переплетеного рукопису. Випускна кваліфікаційна робота, що подається до попереднього захисту на кафедру обліку і аудиту, повинна бути повністю оформлена, переплетена й підписана студентом, керівником та науковим консультантом.

Нумерація сторінок – наскрізна (починається з титульного аркуша, на якому номер не ставиться, включаючи додатки), номер сторінки проставляють у верхньому правому куті без крапки в кінці.

Випускну кваліфікаційну роботу друкують на комп'ютері (у форматі текстового редактора MS Word) або машинописним способом з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210х297 мм) через два міжрядкових інтервали (полуторний комп'ютерний міжрядковий інтервал – до тридцяти рядків на сторінці). Висота шрифту 14 пт, тип шрифту Times New Roman. У випадку необхідності, можна подавати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Текст роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Абзац рівномірний, у формі відступу від лівої межі поля сторінки на 1,25см. Шрифт друку повинен бути чітким з однаковою щільністю тексту, чорного кольору. Друкарські помилки, описки і графічні неточності, виявлені в процесі написання роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту рисунку). Допускається не більше ніж два виправлення на одній сторінці.

Текст основної частини випускної кваліфікаційної роботи поділяють на розділи, підрозділи, параграфи та пункти. Заголовки розділів друкують великими літерами симетрично до тексту (вирівнювання абзацу – по центру). Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) симетрично до тексту (вирівнювання з абзацного відступу). Заголовки параграфів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці надрукованого таким чином заголовка ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам (один рядок пропуску на ЕОМ). Кожну структурну частину роботи (розділ) починають з нової сторінки.

До загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають нумерації на загальних засадах. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, параграфів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до

загальної нумерації сторінок, не проставляючи його номера. Наступні сторінки нумерують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Такі структурні частини, як „ЗМІСТ”, „ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ”, „ВСТУП”, „ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: „1. ВСТУП” або „Розділ 4. ВИСНОВКИ”. Номер розділу ставлять після слова „РОЗДІЛ”, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: „2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Параграфи і пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер параграфу складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, параграфу, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: „1.3.2.” (другий параграф третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок параграфу. Пункти нумерують у межах кожного параграфу за такими ж правилами, як параграфи.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки.

В випускних кваліфікаційних роботах часто використовують скорочення. Це частина слова, або усічене ціле слово. Такий скорочений запис слів і словосполучень використовується для зменшення обсягу тексту з метою дати максимум інформації. Для утворення таких слів використовуються три основних способи:

1. Залишається тільки перша (початкова) літера слова (р-р.).
2. Залишається частина слова, відкидається закінчення та суфікс (рисунк – рис.).
3. Пропускається кілька літер у середині слова, замість яких ставиться дефіс (університет – ун-т). Тут треба мати на увазі, що скорочене слово повинне закінчуватися на приголосний, окрім «й».

У науковому тексті трапляються такі види скорочень:

1. Літерні аббревіатури.
2. Складноскорочені слова.
3. Умовні графічні скорочення за початковими літерами слів.
4. Умовні графічні скорочення за частинами слів та початковими літерами.

Літерні аббревіатури складаються з перших (початкових) літер повних найменувань і розподіляються на:

- а) такі, що читаються за назвами літер (США, ФРН);
- в) такі, що читаються за звуками, позначеними відповідними літерами (МОЗ – Міністерство охорони здоров’я).

Крім загальноприйнятих літерних аббревіатур використовуються запроваджені авторами літерні аббревіатури, які скорочено позначають якісь поняття із відповідної галузі знань. При першому згадуванні ці аббревіатури

вказуються у круглих дужках після повного найменування, надалі вживаються у тексті без розшифровки.

Іншим видом скорочень є складноскорочені слова, які складаються із поєднання: а) усічених та повних слів (профспілка – професійна спілка); б) тільки усічених слів (колгосп – колективне господарство). У наукових текстах крім загальноприйнятих складноскорочених слів використовуються також складноскорочені слова, розраховані на вузьке коло спеціалістів.

Окрім того, в тексті наукових робіт зустрічаються умовні графічні скорочення за частинами і початковими літерами слів. Вони поділяються на: а) загальноприйняті умовні скорочення; б) умовні скорочення, прийняті у спеціальній літературі. Наведемо кілька загальноприйнятих умовних скорочень, що використовуються: а) після перерахування (і т. ін. – і таке інше, і т.д. – і так далі, і т.п. – і тому подібне); б) при посиланнях (див. – дивись, пор. – порівняй); в) при позначенні цифрами століть і років (ст. – століття, р. – рік, рр. – роки). Існують також такі загальноприйняті скорочення: т. – том, м. – місто, обл. – область, гр. – громадянин, с. – сторінки, акад. – академік, доц. – доцент, проф. – професор).

Слова „та інші“, „і таке інше“ всередині речення не скорочують. Не допускається скорочення слів „так званий“ (т.з.), „наприклад“ (напр.), „формула“ (ф-ла), „рівняння“ (р-ня), „діаметр“ (діам.).

Наукові тексти відзначаються великою кількістю перерахувань (переліків), які складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз. Незакінчені фрази пишуться з маленьких літер і позначаються арабськими цифрами або маленькими літерами із напівкруглою дужкою, що закривається. Є два варіанти оформлення таких фраз. Перший варіант: перерахування складаються з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків всередині), які пишуть в підбор з іншим текстом і відокремлюють один від одного комою. Наприклад:

Ступінь вищої освіти: 1. Бакалавр. 2. Спеціаліст. 3. Магістр.

Другий варіант: перерахування складаються із розгорнутих фраз із власними розділовими знаками. Тут частини перерахування найчастіше пишуться з нового рядка і відокремлюються один від одного крапкою з комою. Наприклад:

Ступінь вищої освіти:

- а) бакалавр;
- б) спеціаліст;
- в) магістр.

Коли частини перерахування складаються із закінчених фраз, вони пишуться із абзацними відступами, починаються з великих літер і відокремлюються один від одного крапкою. Текст усіх елементів перерахування граматично підпорядковується головній ввідній фразі, котра передує перерахуванню. Основну ввідну фразу не можна переривати на прийменниках або сполучниках (на, із, від, те, що, як і т.ін.).

Правила подання ілюстрацій. Ілюструють випускні кваліфікаційні роботи, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим

тематичним планом, який допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією звичайно має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом „Рис“;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, котра будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом.

Слід зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його.

Схема – це зображення, котре передає зазвичай за допомогою умовних позначень і без збереження масштабу основну ідею якогось процесу і показує взаємозв'язок його головних елементів.

Діаграма – один із способів графічного зображення залежності між величинами. Для побудови лінійних діаграм звичайно використовують координатне поле. На осі абсцис у певному масштабі відкладається час або факторіальні ознаки (незалежні), на осі ординат – показники на певний момент чи період часу або розміри результативної незалежної ознаки. Вершини ординат з'єднуються відрізками, внаслідок чого отримують ламану лінію. На лінійні діаграми можна одночасно наносити кілька показників. На стовпчикових (стрічкових) діаграмах дані зображуються у вигляді прямокутників (стовпчиків) однакової ширини, розміщених вертикально або горизонтально. Довжина (висота) прямокутників пропорційна зображеним величинам. При вертикальному положенні прямокутників діаграма зветься стовпчиковою, при горизонтальному – стрічковою. Секторна діаграма являє собою круг, поділений на сектори, розміри яких пропорційні величинам частин зображеного об'єкта чи явища (за необхідності використовуються і інші типи діаграм).

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, точки і лінії. Графіки використовують як для аналізу, так і для підвищення наочності ілюстративного матеріалу. Крім геометричного образу, графік містить низку допоміжних елементів:

- загальний заголовок графіка;
- словесне пояснення умовних знаків і сенсу окремих елементів графічного образу;
- осі координат, шкалу із масштабами і числові сітки;

- числові дані, що доповнюють або уточнюють величину нанесених на графік показників.

Осі координат графіка викреслюють суцільними лініями. На кінцях координатних осей стрілок не ставлять. На координатних осях вказують умовні позначення і розмірності відкладених величин у прийнятих скороченнях. На графіку слід писати лише умовні літерні позначення, прийняті у тексті. Написи, що стосуються кривих і точок, залишають тільки у тих випадках, коли їх небагато і вони короткі. Багатослівні підписи замінюють цифрами, а розшифровку наводять у підрисунковому підпису. Якщо крива, зображена на графіку, займає невеликий простір, то для економії місця числові поділки на осях координат можна починати не з нуля, а обмежити значеннями, в межах яких розглядається дана функціональна залежність.

Не слід оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана із ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках „(рис. 2.1)” або зворот типу: „...як це видно з рис. 2.1”, або „... як це показано на рис. 2.1”. Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення (електрографічне копіювання, мікрофільмування). Ілюстрації рекомендується виконувати комп'ютерним методом. Не рекомендується використовувати ілюстрації, отримані скануванням з літературних джерел.

Зразок оформлення рисунків, схем та діаграм наведено в *дод. Л*.

Подання таблиць. Цифровий матеріал, коли його багато або є потреба у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у вигляді таблиці. Таблиця являє собою такий спосіб подання інформації, при якому цифровий або текстовий матеріал групується в рядки і графи, відокремлені одна від одної вертикальними та горизонтальними лініями. За змістом таблиці поділяються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнення про нове (виведене) знання, яке вводиться до тексту словами: „дані табл. дає змогу зробити висновок, що...”, „із табл. видно, що...” і т. ін. Часто такі таблиці сприяють виявленню і формулюванню певних закономірностей. До неаналітичних таблиць вміщують здебільшого необроблені статистичні дані, потрібні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис „Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: „Таблиця 1.2.” (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово „Таблиця” і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова „Продовження табл.” і вказують номер таблиці, наприклад: „Продовження табл. 1.2.”.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким

чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку рукопису або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Якщо текст у графі таблиці вживається кілька разів і складається з одного слова, його можна заміняти лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його заміняють словами „Те ж”, а далі лапками. Ставити лапки замість повторюваних цифр, марок, знаків і математичних символів не слід. Коли цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Усі наведені в таблицях дані мають бути достовірними, однорідними і такими, що можуть зіставитися, в основу їх групування покладають лише суттєві ознаки. Наводити в випускній кваліфікаційній роботі треба лише ті таблиці, які неможливо передати звичайним текстом.

Зразок оформлення таблиць наведено в *дод. М*.

Загальні правила подання формул. При використанні формул потрібно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил. Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, які мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують в окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в послідовності, у якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова „де” без двокрапки. Рівняння і формули треба відділяти від тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули залишають не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його переносять в інший після знаків рівності (=), плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:). Нумерація формул також потребує знання деяких особливостей її оформлення. Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

Порядкові номери формул позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формула знаходиться у рамці, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться праворуч від вістря парантеза, яке знаходиться всередині групи формул і звернене в бік номера.

Формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках,

передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі. Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера. Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять всередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

Зразок оформлення формул наведено в *дод. Н*.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело того чи іншого друкованого літературного джерела слід наводити цитати. Існує вимога точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Загальні вимоги до цитування такі:

1) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

2) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;

3) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

4) при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів і робити відповідні посилання на джерела;

5) цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження копіївності, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Посилання в тексті випускної кваліфікаційної роботи на використані літературні джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках, наприклад, „...у працях [1-7]...”. У випадку необхідності, слід через кому та вказуючи аббревіатуру "а", зазначати номер сторінки джерела, з якої робиться вибірка теоретичного матеріалу, наприклад, „... у праці [8, с. 65]...”.

Оформлення списку використаних джерел. При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Основними елементами бібліографічного опису є: прізвища автора, його ініціали; назва твору (без лапок) та відомості про відповідальність; вихідні дані: місце видання, видавництво, рік видання; кількість сторінок.

Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі. У відомостях, що відносяться до назви, подають дані про кількість томів, що входять до складу багаточастинного документа. Наприклад: у 5 т.; в 6 т.; у 2 ч.

Зона видання містить інформацію про зміни й особливості видання по відношенню до інших видань того ж твору. Відомості про видання наводять у формулюваннях і послідовності, вказаних у джерелі інформації, наприклад:

- 2-е вид.; вид. 3-тє, без змін; 7-ме вид., доп. і перероб.

Прийняті скорочення: Київ – К.; Харків – Х.; Москва – М., Санкт-Петербург – СПб. В інших випадках назва місця видання визначається повністю. Обов'язковим бібліографічним елементом опису є зазначення місця видання.

Список формують: або за прізвищами авторів в алфавітному порядку (за першою літерою назви твору), або за порядком посилання на джерела у тексті (література іноземними мовами наводиться в кінці списку).

Праці авторів з однаковими прізвищами подають у списку за їх ініціалами в алфавітному порядку, одного автора – за першою літерою назви його праці. Прізвища авторів наводять у послідовності їх подання у виданні та розділяють комами. Праці чотирьох і більше авторів подають за прізвищем першого з них, додаючи «та ін.».

У списку можуть бути наведені посилання на публікації з мережі Інтернет. Відповідно до стандарту ISO 690-2 бібліографічний опис таких джерел передбачає запис джерела (відповідно до вимог бібліографічного опису книги, статей періодичних видань), після якого у квадратних дужках зазначають слово Цит., дату відвідання сторінки в Інтернеті та зазначають: Доступний з: і в <> URL адресу сторінки. Приклади бібліографічного опису використаних джерел наводиться у **дод. О**.

Правила оформлення додатків. За змістом додатки можуть бути досить різноманітними. Для них характерні, наприклад, проміжні математичні доведення, формули і розрахунки, таблиці допоміжних цифрових даних, копії справжніх документів, витяги з звітних матеріалів, виробничі плани і програми, протоколи і акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту, інструкції і методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ЕОМ, розроблені в процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи, окремі положення з інструкцій і правил, ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки оформлюють як продовження випускної кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Перед додатками на чистому листі посередині друкується слово "ДОДАТКИ".

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. У правому верхньому куті сторінки над

заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток __” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, І, Є, І, Й, О, Ч, Ь**, наприклад, “Додаток А”, “Додаток Б” і т.д.

Нумерація додатків здійснюється по мірі посилання на них в тексті роботи. Під окремою буквою з подальшою цифровою деталізацією можуть групуватися однорідні додатки, наприклад облікові реєстри, аналітичні таблиці, статистична звітність тощо. Всі інші додатки нумеруються у відповідності до вищесказаного порядку.

За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття випускної кваліфікаційної роботи:

- форми публічної фінансової звітності;
- форми статистичної звітності;
- планові джерела інформації;
- аналітичні таблиці та таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи і акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції і методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ЕОМ, які розроблені в процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

В **анотації**, обсяг якої складає до 600 знаків (до 10 рядків), зазначається прізвище та ініціали студента, назва роботи, основний зміст та результати дослідження, ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у випускній кваліфікаційній роботі) наводяться у називному відмінку, кількість ключових слів – 5-7. Анотація має бути написана українською мовою.

VI. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ РОБОТИ

Контроль за виконанням дослідження здійснює науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи, який:

- видає завдання на випускню кваліфікаційну роботу і календарний графік її виконання;
- надає рекомендації щодо опрацювання необхідної літератури, довідкових даних, архівних і статистичних матеріалів та інших джерел за темою;
- контролює виконання календарного графіку та складання звітів (за необхідністю) за етапами виконання випускної кваліфікаційної роботи;
- проводить необхідні заходи щодо усунення недоліків;
- перевіряє випускню кваліфікаційну роботу як частинами так і в цілому відповідно до календарного графіка;
- подає письмовий відгук на випускню кваліфікаційну роботу, яка розміщується на останній сторінці завдання;
- ініціює постановку питань перед керівником програми та кафедрою щодо

доцільності (недоцільності) продовження спеціалістами дослідження, зважаючи на його стан на тому чи іншому етапі.

При недодержанні здобувачем вищої освіти календарного графіка виконання випускної кваліфікаційної роботи або у випадку низької якості її розділів керівник програми (за поданням наукового керівника) може звернутись до керівництва факультету (інституту) з пропозицією про недопущення до захисту випускної кваліфікаційної роботи та відрахування здобувача з інституту.

VII. ПІДГОТОВКА ВІДГУКУ, РЕЦЕНЗІЇ ТА ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ

Повністю підготовлена до захисту випускна кваліфікаційна робота подається науковому керівнику на перевірку і для підготовки відгуку на неї у терміни, визначені календарним графіком. Випускна кваліфікаційна робота подається керівнику для перевірки змісту та структури у строки, визначені у завданні на виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник перевіряє відповідність оформлення роботи встановленим вимогам та надає відгук на випускну кваліфікаційну роботу, який повинен містити: - актуальність дослідження; використані методи дослідження; рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні випускної кваліфікаційної роботи; вміння самостійно вирішувати практичні проблеми та послідовно, логічно викладати матеріал, робити висновки; повнота розкриття теми; перспективність запропонованих рекомендацій; недоліки роботи.

Студент не пізніше, ніж за 30 днів до першого засідання екзаменаційної комісії (ЕК)) подає випускну кваліфікаційну роботу до навчального відділу для перевірки на предмет наявності плагіату.

Випускна кваліфікаційна робота обов'язково має пройти зовнішнє рецензування. Рецензування доручають керівнику чи провідним/головним спеціалістам підприємств (установ, організацій), за матеріалами якого проведено дослідження. Рецензія завіряється підписом його керівника (провідного/головного спеціаліста) та відповідною печаткою. Також керівником підприємства (установи, організації) може надаватися довідка про впровадження результатів дослідження.

При рецензуванні випускної кваліфікаційної роботи рекомендовано відзначати:

- новизну постановки і розроблення проблеми;
- використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- участь студента у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення / ідеї / методиці;
- вміння студента чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки та зауваження щодо змістової частини роботи, оформлення.

Рецензія надається письмово і повинна містити загальний висновок щодо рекомендації до захисту («рекомендовано» або «не рекомендовано») (зразок рецензії наведено у додатку 3).

За наявності рецензій, випускна кваліфікаційна робота реєструється на кафедрі.

Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи студент проходить на кафедрі. Студенти, випускні кваліфікаційні роботи яких на попередньому захисті були оцінені позитивно, допускаються деканом до захисту на засіданні ЕК. Випускна кваліфікаційна робота має бути подана ЕК не менше, ніж за п'ять днів до захисту.

Випускна кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів дослідження реального сектора економіки / підприємства / організації за обраною темою і обґрунтованих пропозицій, виконана з порушенням затвердженого графіку, перевищує допустимий поріг плагіату, а також не має зовнішньої рецензії, отримує від випускової кафедри негативний відгук та не рекомендується до захисту. У разі підтвердження негативного відгуку екзаменаційною комісією студенту у протоколі засідання ЕК виставляється оцінка «незадовільно» та він відрховується із ЧТЕІ КНТЕУ за невиконання навчального плану (відповідно до Правил внутрішнього розпорядку ЧТЕІ КНТЕУ).

Плагіатом вважається:

- перефразування частин тексту інших авторів без посилання на джерело;
- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення студента;
- копіювання письмових робіт інших студентів, викладачів, аспірантів, наукових співробітників;
- компіляції частин запозиченого тексту без введення їх у цитати.

Подана до захисту робота повинна мати на титульній сторінці підписи студента, наукового керівника та завідуючого кафедрою.

VIII. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Атестація студента передбачає захист випускної кваліфікаційної роботи, яка є підсумком навчання за спеціальністю. Захист випускної кваліфікаційної роботи завершує навчання студента в інституті.

До захисту випускної кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, пройшли переддипломну практику, склали кваліфікаційний екзамен (у разі, якщо він передбачений навчальним планом).

Захист випускних кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності Голови комісії. Робота екзаменаційних комісій, які формуються за напрямками підготовки спеціалістів, проводиться у терміни, передбачені навчальними планами кожної спеціальності вищого навчального

закладу. Персональний склад членів державної комісії та графік її роботи затверджується директором вищого навчального закладу.

Захист випускних кваліфікаційних робіт може проводитися як у вищому навчальному закладі, так і на підприємствах, у закладах і організаціях, для яких тематика робіт, що захищаються, являє науково-теоретичний або практичний інтерес.

До захисту на засіданні екзаменаційної комісії подаються роботи, які виконані з урахуванням усіх положень методичних рекомендацій щодо їх виконання та отримали допуск після попереднього захисту на кафедрі обліку і аудиту.

Процес захисту випускної кваліфікаційної роботи публічний, носить характер дискусії і відбувається в умовах високої вимогливості, принциповості, дотриманні етики та визначає відповідність теоретичних і фахових знань випускника професійно-кваліфікаційному рівню «спеціаліст», його готовність до самостійної роботи за фахом. При цьому ґрунтовному аналізу повинні підлягати достовірність і обґрунтованість усіх висновків і рекомендацій практичного характеру, які містяться в випускній кваліфікаційній роботі.

Екзаменаційній комісії перед початком захисту випускних кваліфікаційних робіт подаються такі документи:

- витяг з наказу вищого навчального закладу про затвердження персонального складу комісії зі спеціальності;
- зведена відомість, завірена деканом факультету про виконання студентами усіх вимог навчального плану й одержаних ними оцінок з теоретичних дисциплін, курсових робіт, навчальних і виробничих практик і державного комплексного екзамену;
- випускну кваліфікаційну роботу, підписану студентом, керівником, науковим консультантом, керівником програми спеціалістів і допущену до захисту завідувачем кафедри обліку і аудиту;
- завдання на випускну кваліфікаційну роботу (*дод. В*);
- рецензія на випускну кваліфікаційну роботу (*дод. З*).

Оцінка випускної кваліфікаційної роботи й ухвала про присвоєння випускнику ступеня спеціаліста приймається на основі представленої до захисту роботи, відгуку зовнішнього рецензента та її публічного захисту.

Процедура захисту охоплює: доповідь студента про зміст роботи; запитання до автора та відповіді студента на запитання членів екзаменаційної комісії; оголошення відгуку наукового керівника і рецензента або їх виступ; ухвалу комісії про оцінку роботи.

До засідання екзаменаційної комісії студент готує до захисту доповідь та ілюстративний (роздатковий) матеріал у вигляді таблиць, графіків, діаграм, рисунків або відповідних слайдів, які висвітлюють результати дослідження, основні висновки, узагальнення та пропозиції наявні в роботі.

Ілюстративний матеріал повинен містити лише ті таблиці, ілюстрації, формули, на які студент посилається у виступі. Необхідну кількість та зміст ілюстративного матеріалу доповідач визначає самостійно, але погоджує його з

науковим керівником. Звичайна його кількість – 5-6 ілюстрацій. Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь студента і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, які підлягають захисту.

Захист випускної кваліфікаційної роботи починається з доповіді її автора, в якій він у межах 10-12 хвилин має розкрити:

- актуальність теми;
- предмет і об'єкт дослідження;
- структуру роботи;
- елементи новизни в теоретичних положеннях і практичних рекомендаціях;
- зміст запропонованих рекомендацій (пропозицій) та обґрунтування їх ефективності (для їх викладення рекомендується відвести не менше 70 % часу доповіді).

Завершуючи доповідь, студент має відзначити: які його розробки та висновки впроваджені або намічені до впровадження; де ще варто, на його думку, застосовувати результати дослідження; яка фактична чи очікувана ефективність запропонованих ним заходів.

Згідно із загальноприйнятою процедурою, члени екзаменаційної комісії, присутні на захисті, можуть ставити випускнику запитання з метою визначення рівня його фахової підготовки й економічної ерудиції. Відповіді студента мають бути конкретними, аргументованими і короткими. Після відповіді на запитання слово надається науковому керівникові для характеристики й оцінки роботи. За його відсутності з поважної причини відгук наукового керівника виконаної випускної кваліфікаційної роботи має бути оприлюднений одним із членів екзаменаційної комісії. Потім зачитується рецензія.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні екзаменаційної комісії, де виводиться остаточна оцінка захисту випускної кваліфікаційної роботи і приймається рішення про присвоєння спеціалісту відповідної кваліфікації та про видачу йому диплома державного зразка. Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та зовнішнього рецензента. У разі незгоди між членами екзаменаційної комісії думка голови є вирішальною. Ухвала комісії оголошується її головою в той же день та фіксується у протоколі екзаменаційної комісії.

Під час захисту ведеться протокол засідання екзаменаційної комісії. Екзаменаційна комісія після завершення роботи складає звіт, у якому повинні бути відображені кількісні показники захисту випускних кваліфікаційних робіт (абсолютна успішність, якість знань і середній бал) із даної спеціальності, якість виконання робіт, актуальність їх тематики та відповідність сучасним умовам.

У ньому подаються пропозиції щодо поліпшення підготовки спеціалістів та організації проведення захисту випускних кваліфікаційних робіт.

Звіт екзаменаційної комісії обговорюється на вченій раді інституту та

подається директору вищого навчального закладу в двох примірниках у двотижневий термін після закінчення роботи. Захищені випускні кваліфікаційні роботи випускова кафедра здає в архів ЧТЕІ КНЕУ не пізніше, як через 3 дні після завершення роботи екзаменаційної комісії, де вони зберігаються протягом 5 років. А електронний варіант роботи здається секретарем екзаменаційної комісії в навчальну частину.

ІХ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Автор випускної кваліфікаційної роботи має продемонструвати: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити експерименти; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з літературними джерелами.

Критеріями оцінювання випускної кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів (при значних відхиленнях від встановлених вимог робота може бути взагалі недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

Оцінюючи випускну кваліфікаційну роботу, комісія враховує не лише якість власне наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але й оформлення, відповідно до встановлених вимог.

Випускна кваліфікаційна робота, в якій розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено експеримент, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж «задовільно».

Робота, в якій зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства / організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено експеримент, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на «добре».

Робота, в якій зроблене власне оцінювання різних літературних джерел, використано економіко-математичні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, зроблено власні, в т.ч. експериментальні, дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції може бути оцінена на «відмінно».

Результати захисту випускних кваліфікаційних робіт оцінюють за 100-баловою шкалою ЧТЕІ КНЕУ, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС.

Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Студент, який не захистив у затверджений строк випускню кваліфікаційну роботу, має право на повторну атестацію в наступний термін роботи ЕК протягом трьох років після закінчення інституту. Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК визначає, чи може студент подавати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати випускню кваліфікаційну роботу за новою темою.

Рекомендована тематика випускних кваліфікаційних робіт для здобувачів освітнього ступеня «Спеціаліст», спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит»

№ п/п	Тема випускної кваліфікаційної роботи	Об'єкти виконання						
		1	2	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Система бухгалтерського обліку в Україні та прогнозування тенденцій її розвитку	-	+	-	-	-	-	
2	Організація бухгалтерського обліку на підприємствах України в умовах реструктуризації підприємств	+	+	-	-	-	+	-
3	Вітчизняна та зарубіжні системи фінансового обліку: спільність і відмінності	-	+	-	-	-	+	-
4	Організація фінансового обліку та облікова політика на підприємстві	+	+	+	+	+	+	-
5	Облікова політика в системі менеджменту підприємства	+	+	+	+	+	+	+
6	Фінансовий облік в інформаційному забезпеченні системи звітності	+	+	+	+	+	+	-
7	Проблеми гармонізації національного обліку з міжнародними системами	-	+	-	-	-	+	-
8	Стандартизація бухгалтерського обліку в Україні: проблеми і перспективи	-	+	-	-	-	+	-
9	Організаційно-методичні аспекти обліку основних засобів та розробка системи контролю і економічного аналізу їх ефективного використання	+	+	+	+	+	+	-
10	Системи обліку, контролю і аналізу ефективного використання оборотних активів підприємства	+	+	-	-	+	+	-
11	Система обліку, аналізу і аудиту малоцінних активів підприємства	+	+	+	+	+	+	-
12	Облік, контроль та аналіз ефективного використання виробничих запасів підприємства	+	+	-	-	+	+	-
13	Система обліку, контролю та аналізу витрат виробництва на підприємстві	+	+	-	-	+	+	-
14	Облік і аудит операцій з надходження і витрачання напівфабрикатів і готової продукції	+	+	-	-	+	-	-
15	Облік, контроль та аналіз товарних ресурсів в системі управління підприємством торгівлі	-	+	+	+	+	+	-
16	Система обліку, контролю та аналізу товарних запасів підприємства	-	+	+	+	+	+	-
17	Теоретичні та практичні аспекти обліку, контролю та аналізу товарних операцій на підприємстві торгівлі	-	-	+	+	-	-	-
18	Методика та організація обліку, контролю та аналізу надходження товарів та розрахунків з постачальниками (на прикладі торговельного підприємства)	-	-	+	+	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	Організаційно-методичні аспекти обліку, контролю та аналізу реалізації товарів в системі управління підприємствами роздрібною торгівлі	-	-	-	+	-	-	-
20	Теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту монетарних активів	+	+	+	+	+	+	-
21	Організація та методика обліку, контролю і економічного аналізу безготівкових розрахунків за продукцію та послуги в системі управління грошовими потоками підприємства	+	+	+	+	+	+	-
22	Організація обліку, контролю і економічного аналізу операцій з цінними паперами	+	+	+	+	+	+	-
23	Методика та організація обліку, контролю та фінансового аналізу розрахунків із покупцями та замовниками	+	+	+	+	+	+	-
24	Організація обліку, контролю та економічного аналізу дебіторської заборгованості підприємства	+	+	+	+	+	+	-
25	Організація обліку, економічного аналізу та аудиту операцій з грошовими коштами	+	+	+	+	+	+	-
26	Організація та методика обліку, аналізу та контролю формування та використання власного капіталу	+	+	+	+	+	+	-
27	Облік, аналіз та аудит формування та використання власного капіталу в системі управління фінансами підприємства	+	+	+	+	+	+	-
28	Теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та контролю за формуванням та використанням фінансових ресурсів підприємства	+	+	+	+	+	+	-
29	Методика та організація обліку, аналізу та аудиту довгострокових зобов'язань підприємства	+	+	+	+	+	+	-
30	Методика та організація обліку, аналізу та аудиту поточних зобов'язань підприємства	+	+	+	+	+	+	-
31	Система обліку, контролю та аналізу витрат на оплату праці з метою їх оптимізації	+	+	+	+	+	+	-
32	Теоретичні та практичні аспекти обліку, аналізу і контролю розрахунків з персоналом з оплати праці в системі управління витратами на оплату праці	+	+	+	+	+	+	-
33	Організація обліку, контролю та аналізу витрат на оплату праці та розрахунків за соціальним страхуванням	+	+	+	+	+	+	-
34	Система обліку, контролю і економічного аналізу розрахунків за податками	+	+	+	+	+	+	-
35	Теоретичні та практичні аспекти обліку, контролю і економічного аналізу оподаткування підприємств податком на додану вартість	+	+	+	+	+	+	-
36	Система обліку, аналізу і аудиту розрахунків підприємства з бюджетом з податку на прибуток	+	+	+	+	+	+	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
37	Організаційно-методичні аспекти обліку, фінансового аналізу та аудиту кредитних операцій	+	+	+	+	+	+	-
38	Організація обліку, аналізу і контролю в системі управління витратами підприємства	+	+	+	+	+	+	-
39	Організаційно-методичні аспекти обліку, контролю та аналізу витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції	+	+	+	+	+	+	-
40	Організація обліку й калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) за змінними витратами, їх аналіз і аудит	+	+	+	+	+	+	-
41	Організаційно-методологічні аспекти обліку, аналізу та аудиту доходів на торговельному підприємстві	-	-	+	+	-	+	-
42	Облік, аналіз і аудит витрат і доходів від операційної діяльності	+	+	+	+	+	+	-
43	Організаційно-методичні аспекти обліку, аналізу і аудиту формування та використання прибутку підприємства	+	+	+	+	+	+	-
44	Система обліку, економічного аналізу і аудиту фінансових результатів діяльності підприємства	+	+	+	+	+	+	-
45	Теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту експортно-імпортних операцій підприємства	+	+	+	+	+	+	-
46	Облік, аналіз і аудит зовнішньоекономічної діяльності підприємства	+	+	+	+	+	+	-
47	Теоретико-методологічні основи обліку, аналізу і аудиту фінансових результатів від операційної діяльності підприємства	+	+	+	+	+	+	-
48	Організаційно-методичні аспекти обліку, контролю та аналізу інвестиційної діяльності підприємства	+	+	+	+	+	+	-
49	Система обліку, аналізу та аудиту в управлінні виробництвом (у конкретній галузі виробництва – за вибором студента)	+	+	+	+	+	+	-
50	Облік формування витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) (у конкретній галузі виробництва – за вибором студента)	+	+	-	-	+	-	-
51	Управлінський облік, аналіз та аудит формування прибутку підприємства	+	+	+	+	+	+	-
52	Управлінський облік виконання робіт, послуг та розробка системи аналізу і контролю на підприємстві (у конкретній галузі виробництва – за вибором студента)	+	+	+	+	+	+	-
53	Облік, аналіз і контроль виробничих витрат у системі управління підприємством (у конкретній галузі виробництва – за вибором студента)	+	+	-	-	+	+	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
54	Облік і контроль витрат за місцями їх виникнення та центрами відповідальності	+	+	-	-	-	+	-
55	Теоретико-методологічні засади формування звітної інформації в балансі підприємства	+	+	+	+	+	+	-
56	Фінансова звітність підприємств і удосконалення її аналізу і аудиту	+	+	+	+	+	+	-
57	Фінансова звітність в системі оцінки інвестиційної привабливості підприємства	+	+	+	+	+	+	-
58	Організація звітності підприємства, її аналіз та аудит	+	+	+	+	+	+	-
59	Методика складання і перевірка правильності основних форм фінансової звітності підприємств	+	+	+	+	+	+	-
60	Аналіз і аудит фінансової звітності підприємства	+	+	+	+	+	+	-
61	Звітність про фінансовий стан підприємства та методика її складання і перевірки	+	+	+	+	+	+	-
62	Теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту діяльності малих підприємств	+	+	+	+	+	+	-
63	Теоретичні і практичні аспекти обліку, економічного аналізу та аудиту витрат підприємств ресторанного господарства	-	-	-	-	+	-	-
64	Теоретико-методологічні основи обліку, економічного аналізу та аудиту виробництва власної продукції та її реалізації на підприємствах ресторанного господарства	-	-	-	-	+	-	-
65	Облік, аналіз, контроль доходів, витрат та фінансових результатів підприємств ресторанного господарства	-	-	-	-	+	-	-
66	Організація та методика обліку, аналізу та аудиту діяльності неприбуткових організацій	-	+	-	-	-	-	-
67	Облік, аналіз і контроль операційних витрат у готельному господарстві	+	-	-	-	-	-	-
68	Облік, аналіз та контроль відтворення основних засобів підприємств готельного господарства	+	-	-	-	-	-	-
69	Облік, аналіз та внутрішній аудит оцінки основних засобів підприємств готельного господарства	+	-	-	-	-	-	-
70	Теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього аудиту матеріально-технічної бази підприємств туристичного сервісу	+	-	-	-	-	-	-
71	Проблеми та перспективи розвитку обліку в комп'ютерному середовищі	+	+	+	+	+	+	-
72	Організація фінансового обліку з використанням автоматизованих бухгалтерських систем	+	+	+	+	+	+	+
73	Облік, аналіз та аудит ефективності функціонування підприємства в ринкових умовах	+	+	+	+	+	+	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
74	Теоретичні і практичні аспекти обліку, аналізу та контролю доходів та видатків бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
75	Теоретичні та практичні аспекти обліку, аналізу та контролю видатків на оплату праці бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
76	Організаційно-методологічні аспекти обліку, аналізу та контролю бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
77	Методика складання і перевірки звітності бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
78	Методика обліку, аналізу і державного аудиту формування фондів бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
79	Облік, аналіз та державний аудит ефективності виконання кошторису доходів та видатків бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
80	Теоретичні та практичні аспекти обліку, аналізу та контролю касових і фактичних видатків бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
81	Особливості організації і методики обліку, аналізу та державного аудиту розрахункових операцій бюджетних установ	-	-	-	-	-	-	+
82	Особливості організації та методики обліку, аналізу та аудиту витрат на виробництво в будівельних організаціях	+	-	-	-	-	-	-
83	Особливості організації та методики обліку, аналізу та аудиту собівартості робіт і послуг в автотранспортних підприємствах							
84	Особливості організації та методики обліку, аналізу та контролю в споживчій кооперації							
85	Особливості організації та методики обліку, аналізу та аудиту біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах							
86	Особливості організації та методики обліку, аналізу та аудиту в підприємствах сфери послуг	-	+	+	+	+	+	-

* Примітка: В якості базових використовуються такі об'єкти:

1. Виробничі підприємства.
2. Багатопрофільні підприємства.
3. Підприємства оптової торгівлі.
4. Підприємства роздрібною торгівлі.
5. Підприємства ресторанного господарства.
6. Оптово-роздрібні і торгово-виробничі підприємства
7. Бюджетні установи

**Зразок оформлення заяви про затвердження теми випускної
кваліфікаційної роботи**

Завідувачу кафедри обліку і аудиту

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

студента (ки) ____ курсу

денної (заочної) форми навчання

____ факультету
спеціальності 7.030509 “Облік і аудит”

(прізвище та ініціали)

З А Я В А

Прошу Вас затвердити мені тему випускної кваліфікаційної роботи

“

”

назва теми

на

матеріалах _____

(повна юридична назва об’єкта дослідження)

“

”

____ 20__ р.

(підпис студента)

Зразок оформлення завдання на випускну кваліфікаційну роботу

**Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету**

Факультет _____ Кафедра _____
Спеціальність, спеціалізація _____

Затверджую
Зав. кафедри _____
«__» _____ 201__ р.

**Завдання
на випускну кваліфікаційну роботу студентіві**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

_____ Затверджена
наказом директора від «__» _____ 201__ р. № _____

2. Строк здачі студентом закінченої роботи _____

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи _____

Об'єкт дослідження _____

Предмет дослідження _____

4. Перелік графічного матеріалу _____

7. Календарний план виконання роботи

[illegible]

8. Дата видачі завдання « » _____ 201__ р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Завідувач кафедри

(підпис, прізвище, ініціали)

11. Завдання прийняв до виконання студент

(прізвище, ініціали, підпис)

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Керівник випускної кваліфікаційної роботи

(підпис, дата)

13. Висновок про випускню кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____

(підпис, прізвище, ініціали)

«_____» _____ 201 ____ р.

Зразок оформлення титульної сторінки випускної кваліфікаційної роботи

**Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету**
шрифт 14ж

кафедра обліку і аудиту шрифт 14

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЕКТ) шрифт

14, жирн.

на тему:

“Назва теми випускної кваліфікаційної роботи” шрифт 14ж

(на матеріалах повна назва об’єкта дослідження) шрифт 14

Студента ___ курсу, ___ групи,
спеціальності (шифр, назва)
спеціалізації (назва)

*підпис
студента*

Прізвище, ім’я,
по батькові

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

*підпис
керівника*

Прізвище, ім’я,
по батькові

Завідувач кафедри

*підпис зав.
кафедри*

Прізвище, ім’я,
по батькові

Чернівці, 20 ____ шрифт 14

Зразок оформлення переліку умовних позначень

Умовне позначення	Розшифровка
ІПП	Інвестиційна привабливість підприємства
МСФЗ	Міжнародний стандарт фінансової звітності
П(С)БО	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку
НП(С)БО 1	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”
NPV	Net Present Value – чиста приведена вартість, один з показників ефективності реального інвестування
МСА	Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики
МСКЯ	Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, іншого надання впевненості і супутніх послуг

**Зразок оформлення листа-замовлення від підприємства (установи,
організації) на виконання випускної кваліфікаційної роботи**

Зав. кафедрою
обліку і аудиту
ЧТЕІ КНТЕУ

П.І.Б.

(повна назва підприємства – бази дослідження)

просить Вас доручити виконання випускної кваліфікаційної роботи здобувачу
ступеня вищої освіти «спеціаліст» спеціальності 7.030509 «Облік і аудит» ЧТЕІ
КНТЕУ _____,
(П.І.Б)

на тему: _____

_____, що є актуальною для нашого підприємства.

Підприємство (організація, установа) (вказати назву) забезпечить
студента необхідною інформацією щодо діяльності підприємства в межах теми
дослідження.

Керівник підприємства
(організації, установи)
(головний спеціаліст)
прізвище

Підпис

Ініціали,

М.П.

Зразок рецензії на випускню кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу з теми:

(повна назва роботи)
здобувача ступеня вищої освіти «спеціаліст» спеціальності 7.030509
«Облік і аудит» ЧТЕІ КНТЕУ

(П.І.Б)

Текст рецензії

Рецензент аналізує:

1. Актуальність теми.
2. Глибину викладення теоретичних питань.
3. Вагомість даних, покладених в основу виконання випускної кваліфікаційної роботи.
4. Використання сучасних методів дослідження.
5. Глибину аналізу дослідження даних.
6. Вірність і обґрунтованість окремих висновків.
7. Практичне значення рекомендацій, які можна впровадити на підприємстві, заплановані до впровадження, форми впровадження.

Керівник підприємства
(організації, установи)
(вказати назву) /
головний спеціаліст

Підпис

Ініціали, прізвище

М.П.

Зразок оформлення інформаційної бази аналізу та її аналітичних можливостей

Інформаційна база аналізу фінансових результатів та її аналітичні можливості

Інформаційне джерело	Форма	Аналітичні можливості
Публічна фінансова звітність	Баланс (звіт про фінансовий стан), Ф. №1 (дод.);	Оцінка динаміки власного капіталу в розрізі реінвестованого чистого прибутку. Розрахунок середньої вартості відповідних груп активів та капіталу в системі оцінки рентабельності.
	Звіт про фінансові результати (звіт про сукупні доходи), Ф. №2 (дод.)	Горизонтальний і вертикальний аналіз фінансових результатів. Оцінка ефективності господарювання на основі показників рентабельності та ділової активності.
	Звіт про рух грошових коштів, Ф. №3 (дод.)	Оцінка руху грошових коштів в процесі операційної, інвестиційної, фінансової та інших видів діяльності.
	Звіт про власний капітал, Ф. №4 (дод.)	Оцінка змін у власному капіталі. Аналіз основних напрямків розподілу і споживання чистого прибутку. Оцінка позиції підприємства на ринку цінних паперів.
	Примітки до річної фінансової звітності, Ф. №5 (дод.)	Аналіз рентабельності окремих груп основних засобів (активної, пасивної частини). Оцінка ступеня впливу на фінансовий результат простроченої дебіторської заборгованості, нестач і втрат від псування цінностей.
Статистична звітність	Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів, Ф. № 2-Б (дод.)	1. Оцінка складу, структури та динаміки номінальної вартості розміщених цінних паперів (юридичним особам (крім нерезидентів), банкам, іншим фінансовим установам, страховим організаціям та недержавним пенсійним фондам, допоміжним фінансовим організаціям, іншим фінансовим посередникам, фізичним особам (крім нерезидентів), нерезидентам). 2. Оцінка складу, структури та динаміки вартості повторно проданих цінних паперів (юридичним особам (крім нерезидентів), банкам, іншим фінансовим установам, страховим організаціям та недержавним пенсійним фондам, допоміжним фінансовим організаціям, іншим фінансовим посередникам, фізичним особам (крім нерезидентів), нерезидентам).
Податкова звітність	Декларація з податку на прибуток підприємства (дод.)	Розрахунок податку на прибуток в податковому обліку.
Інша інформація	Первинні документи (дод. _____)	Книга обліку цінних паперів, видатковий касовий ордер чи виписка банку, накладна, акт приймання-передачі основних засобів, акт вибуття (ліквідації) об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів, акції, облігації, векселі, довідки та розрахунки бухгалтері – аналітична інформація щодо складу, структури та динаміки фінансових інвестицій, а також витрат (втрат) й доходів внаслідок фінансового інвестування.

Зразок оформлення рисунку, схеми, діаграми

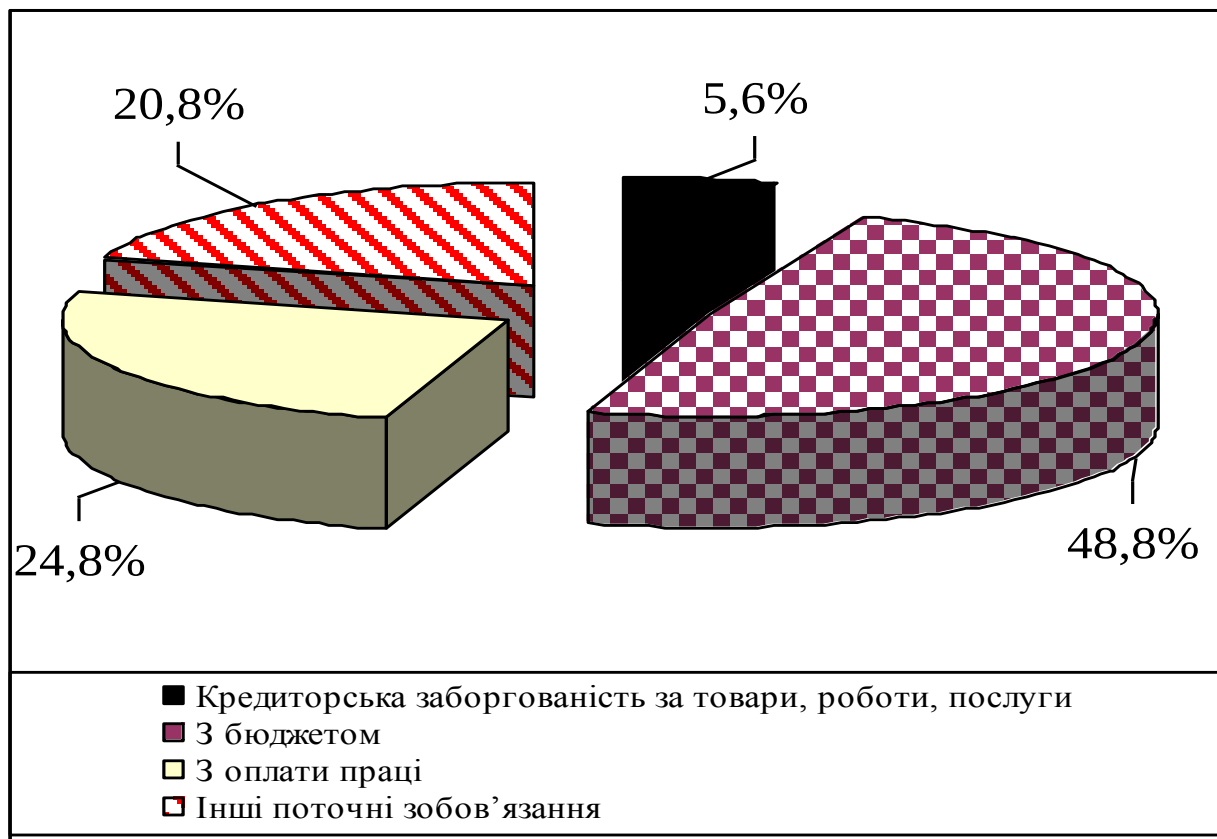

Рис. 3.3. Структура поточних зобов'язань _____ на початок 20__
 (назва підприємства)
 року

Зразок оформлення формул

$$\text{ВОК} + \text{ДКП} \geq 3, \quad (3.3)$$

де ВОК – власний оборотний капітал;

ДКП – довгострокові зобов'язання підприємства;

З – запаси.

Зразок оформлення таблиць

Таблиця 3.3

Оцінка динаміки фінансових результатів діяльності _____ за

2012-2014 роки

(назва підприємства)

(тис. грн.)

Показники	Роки			Відхилення					
	2012	2013	2014	Абсолютні			Відносні, %		
				2013/ 2012	2014/ 2013	2014/ 2012	2013/ 2012	2014/ 2013	2014/ 2012
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Чиста виручка від реалізації продукції	13255,3	10848,8	10655,3	-2406,5	-193,5	-2600,0	-18,2	-1,8	-19,6
2. Собівартість реалізованої продукції	11406,3	9627,3	9577,0	-1779,0	-50,3	-1829,3	-15,6	-0,5	-16,0
3. Валовий прибуток	1849,0	1221,5	1078,3	-627,5	-143,2	-770,7	-33,9	-11,7	-41,7
4. Всього операційних доходів, в т.ч.	13419,3	11120,4	10906,9	-2298,9	-213,5	-2513,0	-17,1	-1,9	-18,7
4.1. Інші операційні доходи	164,0	271,6	251,6	+107,6	-20,0	+87,6	+65,6	-7,4	+53,4
5. Всього операційних витрат, в т.ч.	13258,8	11378,0	10895,6	-1880,8	-482,4	-2363,2	-14,2	-4,2	-17,8
5.1. Адміністративні витрати	730,0	598,9	552,7	-131,1	-46,2	-177,3	-18,0	-7,7	-24,3
5.2. Витрати на збут	755,5	736,4	316,7	-19,1	-419,7	-438,8	-2,5	-57,0	-58,1
5.3. Інші операційні витрати	367,0	415,4	449,2	+48,4	+33,8	+82,2	+13,2	+8,1	+22,4
6. Фінансовий результат від операційної діяльності	160,5	-	11,3	-160,5	+11,3	-149,2	-100,0	-	-93,0
- прибуток	-	257,6	-	+257,6	+257,6	-	-	+100,0	-
- збиток	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Інші фінансові доходи	100,6	8,5	15,0	-92,1	+6,5	-85,6	-91,2	+76,5	-85,1
8. Інші доходи	9,1	32,1	388,9	+23,0	+356,8	+379,8	+252,7	+1111,5	+4173,6
9. Інші витрати	19,3	30,1	1375,0	+10,8	+1344,9	+1355,7	+56,0	+4468,1	+7024,4
10. Всього витрат від звичайної діяльності	13278,1	11408,1	12270,6	-1870,0	+862,5	-1007,5	-14,1	+7,6	-7,6
11. Всього доходів від звичайної діяльності	13529,0	11161,0	11310,8	-2368,0	+149,8	-2218,2	-17,5	+1,3	-16,4
12. Чистий									
- прибуток	38,7	-	-	-38,7	-	-38,7	-100,0	-	-100,0
- збиток	-	270,0	1090,1	+270,0	+820,1	+270,0	-	+303,7	-

Приклади бібліографічного опису використаних джерел

Законодавчі та нормативні документи

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Податковий кодекс України : офіц. текст: за станом на 02 березня 2015 р. № 211-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-vi>

Цивільний кодекс України : офіц. текст: за станом на 06 листоп. 2012 р. № 5477-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Бюджетний кодекс України : офіц. текст: за станом на 14 жовтн. 2014 р. № 1697-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ : наказ Міністерства фінансів України від 26.06.2013 р. № 611 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1214-13>.

Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: рішення АПУ від 27.02.2014р. №290/7. - [Електронний ресурс] : Аудиторська Палата України.- Режим доступу <http://apu.com.ua/>.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

Монографії

Безверхій К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні : монографія / К. В. Безверхій, Т. В. Бочуля. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 184 с.

Крупка Я. Д. Облік і контроль операційної діяльності на підприємствах промисловості будівельних матеріалів : монографія / Я. Д. Крупка, А. Л. Романчук. – Чернівці : Видав.-інформ. центр «Місто», 2011. – 296 с.

Маначинська Ю. А. Облік і аналіз фінансових результатів у готельному господарстві : монографія / Ю. А. Маначинська. – Чернівці : Видав.-інформ. центр «Місто», 2014. – 424 с.

Книги колективу авторів

Багрій К. Л. Особливості пенсійної реформи в Україні в умовах перманентних кризових явищ / К. Л. Багрій // Стан та проблеми розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ : [колектив. монограф. ; за ред. О. О. Непочатенко]. – Умань : Видавець «Сочінський», 2015. – С. 75-79.

Маначинська Ю. А. Управління суб'єктом господарювання в умовах кризи на основі даних актуарного обліку та внутрішнього контролю / Ю. А. Маначинська, В. І. Євдошак // Economic efficiency of business in the conditions of unstable economy : [collective monograph]. – United States of America : Aspekt Publishing, Taunton, MA, 2015. – P. 153-157.

Мустеца І. В. Домінуючі фактори впливу на розвиток підприємств готельного господарства України / І. В. Мустеца // Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика : [колектив. монограф. ; за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко]. – Кременчук : ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2012. – С. 286-291.

Маначинська Ю. А. Удосконалення обліку товарних операцій в умовах маркетингової орієнтації торговельних підприємств / Ю. А. Маначинська // Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика : [колектив. монограф. у 2 т. ; за ред. П. П. Атамас]. – Дніпропетровськ : ФОП Дробязко С. І., 2014. – Т. 2. – С. 99-106.

Багрій К. Л. Особливості внесення змін до облікової політики господарюючих суб'єктів / К. Л. Багрій // Соціально-економічні координати розвитку підприємницької діяльності : [колектив. монограф. у 2 ч. ; за ред. Ю. О. Нестерчук]. – Умань : Видав.-поліграф. центр «Візаві» (Видавець «Сочінський»), 2014. – Ч. 2. – С. 28-32.

Столяр Л. Г. Методи обліку витрат виробництва підприємств лакофарбової промисловості та шляхи їх удосконалення / Л. Г. Столяр // Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика : [колектив. монограф. у 2 т. ; за ред. П. П. Атамас]. – Дніпропетровськ : ФОП Дробязко С. І., 2014. – Т. 2. – С. 137-153.

Багрій К. Л. Особливості методики проведення аналізу фінансової стійкості в контексті удосконалення аналізу власного капіталу в умовах реформування національного господарства / К. Л. Багрій // Економіка і управління: аналіз тенденцій та перспективи розвитку : [колектив. монограф. ; за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко]. – Кременчук : ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2013. – С. 208-214.

Маначинская Ю. А. Теоретико-методологическое обоснование внедрения в систему управления актуарного учета и отчетности / Ю. А. Маначинська // Современная модель эффективного бизнеса : [колектив. монограф. ; под. ред. С. С. Чернова]. – Новосибирск : ООО агентство «СИБПРИНТ», 2013. – С. 233-245.

Багрій К. Л. Проблеми економічного аналізу в Україні та пошуки шляхів їх вирішення / К. Л. Багрій // Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект : [колектив. монограф. у 2 т. ; за ред. П. П. Атамас]. – Дніпропетровськ : «Герда», 2013. – Т. 2. – С. 17-24.

Багрій К. Л. Облікова політика як інструмент організації фінансового обліку на підприємстві / К. Л. Багрій // Інституційні чинники розвитку підприємницьких структур : [колектив. монограф. ; за ред. О. О. Непочатенко]. – Умань : Видав.-поліграф. центр «Візаві», 2013. – С. 178-183.

Маначинська Ю. А. Розвиток актуарної облікової діяльності економічних

суб'єктів / Ю. А. Маначинська // Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика : [колектив. монограф. ; за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко]. – 2013. – С. 169-175.

Багрій К. Л. Удосконалення оперативного аналізу оборотних активів суб'єкта господарювання / К. Л. Багрій // Становлення економіки України у післякризовий період: ризики та проблеми розвитку : [колектив. монограф. у 2 ч. ; за ред. О. О. Непочатенко]. – Умань : Видавець «Сочинський», 2012. – Ч. 2. – С. 177-180.

Мустеца І. В. Особливості обліку витрат на управління та модернізацію основних засобів готельного господарства / І. В. Мустеца // Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика : [колектив. монограф. ; за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко]. – Кременчук : ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2012. – С. 286-291.

Багрій К. Л. Особливості проведення оперативного аналізу ресурсів господарюючого суб'єкта в сучасних умовах розвитку національного господарства / К. Л. Багрій // Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика : [колектив. монограф. ; за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко]. – Кременчук : ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2012. – С. 269-273.

Рилєєв С. В. Стратегічний управлінський облік – нова інформаційна модель управління / С. В. Рилєєв, А. Л. Романчук // Актуальні питання розвитку економіки: теорія і практика : [колектив. монограф. ; за ред. А. О. Касич, М. М. Хоменко]. – Кременчук : ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2012. – С. 273-279.

Євдошак В. І. Оцінка ефективності фінансового контролю за використанням коштів місцевих бюджетів / В. І. Євдошак // Місцеві бюджети України в умовах трансформаційних змін економіки : [колектив. монограф. ; за ред. О. В. Михайловської]. – Чернівці : ТОВ «АНТ ЛТД», 2012. – С. 148-159.

Підручники

Бондар М. І. Звітність підприємства : підручник. / [М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 570 с.

Державний фінансовий контроль : підруч. для студ. вищ. навч. закладів / [Дудко В. П., Адамова І. З., Гринчук М. С., Євдошак В. І.]; за ред. В. П. Дудка. – [2-ге вид., перероб. та допов.]. – Чернівці : Прут, 2008. – 624 с.

Багатотомні видання

Міжнародні стандарти фінансової звітності – 2009 / перекл. з англ. за ред. С. Ф. Голова. – Том 1. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2009. – 1608 с.

Міжнародні стандарти фінансової звітності – 2009 / перекл. з англ. за ред. С. Ф. Голова. – Том 2. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2009. – 1648 с.

Навчальні посібники

Бухгалтерський облік в бюджетних установах : навч. посібник / Л. В.

Панкевич. – Х. : Центр навчальної літератури, 2011. – 284 с.

Бухгалтерський облік у споживчій кооперації : навч. посіб. для студ. спец. "Облік і аудит" вищ. навч. закладів / [В. О. Озеран, П. О. Куцик, А. М. Волошин та ін.] ; за ред. В. О. Озерана. – Л. : Львів. комерц. академ., 2008. – 660 с.

Морозова Н. І. Бухгалтерський облік у торгівлі : навч. посіб. / Н. І. Морозова, О. В. Фоміна. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 316 с.

Практикуми

Підприємницьке право : практикум / [Л. В. Ніколаєва, В. В. Орленко, Н. А. Мазаракі та ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 168 с.

Видання іноземною мовою

Manachynska Ju. Accounting and auditing of financial performance of hotel industry / Ju. Manachynska. – Germany : LAP LAMBERT Academic Publishing is a trademark of: AV Akademikerverlag GmbH & Co. KG, 2015. – 430 p.

Словники, довідники, енциклопедії

Конкуренція і конкурентна політика: категорії та поняття / В. Д. Лагутін, О. О. Бакалінська, О. В. Вертелєва та ін.; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 320 с.

Енциклопедія інновація / за ред. Р. Дяківа. – К. : Міжнародна економічна фундація, 2012. – 599 с.

Статті/тези, опубліковані у збірниках наукових праць/конференцій

Адамова І. З. Методи оцінки фінансової стійкості підприємства / І. З. Адамова // Матеріали міжнародної наукової інтернет-конференції «Стан та перспективи розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в умовах євроінтеграційних процесів» (м. Чернівці, 26-27 листопада 2015 р.) : тези доповідей. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – С. 215-218.

Маначинська Ю. А. Актуарний облік як інноваційна шаблиця становлення сучасної облікової парадигми / Ю. А. Маначинська // Innovative technologies in science : Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Vol. II (Dubai, UAE, February 21-22, 2015). – Dubai : Rost Publishing, 2015. – Р. 58-61.

Чорна С. В. Калькулювання цільової собівартості як концепція управління витратами підприємства / С. В. Чорна // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальные проблемы современных наук – 2015» (Przemysl, Польша, 7-15.06.2015). – Przemysl : «Nauka I studia», 2015. – С. 52-55

Депоновані наукові праці

Облік та аудит розрахунків з діловими партнерами підприємств торгівлі : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 -

бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / Ірина Василівна Мустаца. – К. : КНТЕУ, 2014. – 20 с.

Облік і аналіз фінансових результатів в управлінні виробничим підприємством : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 - бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / Микола Євгенович Скрипник. – К. : КНТЕУ, 2014. – 20 с.

Журнальні статті

Адамова І. З. Особливості організації самостійної роботи студентів в процесі виявлення їх творчого потенціалу / І. З. Адамова, К. Л. Багрій // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – Вип. II (58). Економічні науки. – С. 16-19.

Багрій К. Л. Важливість внутрішньогосподарського контролю та особливості його організації на промислових підприємствах / К. Л. Багрій // Науково-практичний журнал «Економічні студії». – Львів : Національний університет «Львівська політехніка». – 2015. – Вип. 3 (07). – Частина 1. – С. 237-243.

Бурак І. О. Облікова політика як складова організації обліку заборгованості за розрахунками / І. О. Бурак // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка» – Ужгород, 2015. – Вип. II. – С. 81-85.

Маначинська Ю. А. The system of synthetic account of charges production in a hotel economy / Ю. А. Маначинська // Науковий вісник ХДУ. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2015. – Вип.12. – Ч. 2. Серія «Економічні науки». – С. 197-200.

Маначинська Ю. А. Актуарне підґрунтя потрійної системи рахівництва в контексті вдосконалення внутрішньогосподарського контролю / Ю. А. Маначинська, В. І. Євдошак // Економічний часопис-XXI / Economic annals-XXI : Науковий журнал. – Київ : Ін-т суспіл. Трансформації, Ін-т світової екон. і міжнар. відносин. – К. : Ін-т суспіл. трансформації, 2015. – Вип. № 1 – 2 (2). – С. 67-70.

Лучик С. Д. Переваги організації автоматизованого обліку на платформі "1С: Підприємство 8" / С. Д. Лучик // Інноваційна економіка. – 2014. – №4[53]. – С. 373-376.

Лучик С. Д. Особливості автоматизації обліку витрат виробництва / С. Д. Лучик // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2014. – Вип. 3(55). Економічні науки. – С. 209-218.

Лучик С. Д. Теоретичні аспекти автоматизації управлінського обліку основних засобів на підприємствах / С. Д. Лучик, М. В. Русак // Облік. Економіка. Менеджмент : міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1 (м. Луцьк) / відпов. ред. І.Б. Садовська. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2014. – С. 269-271.

Машталяр Г. П. Організація аудиту фінансової звітності / Г. П. Машталяр // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – Вип. I (57). Економічні науки. – С. 158-162.

Рылеев С. В. Учетная информация в системе управления операционной деятельностью предприятия / С. В. Рылеев, А. Л. Романчук // Уральский научный вестник (Республика Казахстан). – Экономические науки. – Уралск : ТОО “Уралнаучкнига”, 2015. – С. 72-74.

Романчук А. Л. Оцінка ефективності діяльності сучасного підприємства: теоретичний та методичний аспекти / А. Л. Романчук // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – Вип. І. – Економ. науки. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – С. 194-197.

Скрипник М. Є. Застосування принципу ієрархічності при розробці управлінської звітності виробничого підприємства / М. Є. Скрипник // Вісник Приазовського державного технічного університету. – Маріуполь : ПДТУ, 2015. – Вип. 2 (30). Серія : Економічні науки. – С. 206-209.

Скрипник Н. В. Сутність стратегічної управлінської звітності та підходи щодо її формування / Н. В. Скрипник, М. Є. Скрипник // Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд», 2015. – № 5(15). – С. 74-80.

Столяр Л. Г. Первинний облік виробництва фарб та лаків / Л. Г. Столяр // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – Вип. II (58). Економічні науки. – С. 216-224.

Багрій К. Ще один крок до вдосконалення / К. Багрій // Загальнодержавне інформаційно-аналітичне видання «Вісник Пенсійного фонду України». – Київ : ДП «Інформаційний центр персоніфікованого обліку Пенсійного фонду України». – 2013. – Вип. 3 (129). – С. 12-13.

Газетні статті

Латигіна Н. Погляди студентства на глобалізований світ / Н. Латигіна // Університет і час. – 2011. – 10 черв. – № 5 (116).

Мазаракі А. Майбутнє вищої освіти: думка експертів / А. Мазаракі // Освіта України. – 2013. – № 7. – С. 4.

Багрій К. Від поступового зростання соціальних стандартів до соціально ефективної системи пенсійного забезпечення / К. Багрій // Західноукраїнський тижневик «Ва-Банк». – 2013. – Вип. 9. – С. 4.

Електронні ресурси

Евростат - обозреватель данных [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>.

Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання [Електронний ресурс]. – Текстові дані. – Режим доступу: http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf.

Найбільш типові помилки при виконанні випускної кваліфікаційної роботи

При написанні випускної кваліфікаційної роботи найбільш типовими є такі помилки:

1. Зміст роботи не розкриває тему повністю або її основної частини.
2. План роботи не відповідає темі роботи.
3. Робота являє собою компіляцію або плагіат і немає самостійності у висвітленні матеріалу дослідження.
4. Аналіз сучасних нормативних документів та спеціальної літератури з теми дослідження зроблено поверхово.
5. В огляді літературних джерел наводяться публікації, які не стосуються теми дослідження та не висвітлює питань рівня дослідженої проблеми.
6. Не формуються висновки по кожному окремому пункту плану.
7. Не дається оцінка стану практики обліково-аналітичної роботи на досліджуваному підприємстві.
8. Висновки не відповідають поставленим завданням.
9. Виклад матеріалу здійснюється без посилань на першоджерела або вказуються не ті, з яких запозичений матеріал.
10. Для ілюстрації використовуються таблиці, рисунки запозичені з підручників, монографій, статей а не розроблені в результаті дослідження.
11. Обсяг та оформлення роботи не відповідає вимогам методичних рекомендацій або ж виконано неохайно, з помилками.
12. Бібліографічний опис джерел у списку використаних джерел наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.
13. Не дозволяється використовувати в роботі сканованого матеріалу у вигляді рисунків, графіків, діаграм.

Орієнтовний план випускної кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ
УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО
ПІДПРИЄМСТВА**

1.1. Економічна сутність товарних запасів підприємства

1.2. Моніторинг нормативної бази та спеціальної літератури

1.3. Організаційно-економічна характеристика _____
(база дослідження)

**РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ОБЛІКУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ НА
ПІДПРИЄМСТВІ**

2.1. Організація обліку товарних запасів на підприємстві

2.2. Синтетичний та аналітичний облік товарних запасів на підприємстві

2.3. Узагальнення інформації про товарні запаси та методика відображення її у звітності

2.4. Організація обліку товарних запасів в умовах використання сучасних інформаційних технологій

**РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

3.1. Система аналітичних показників, інформаційна база та основні методи економічного аналізу товарних запасів

3.2. Аналіз забезпеченості та ефективності використання товарних запасів

3.3. Основні концепції аудиту товарних запасів

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

АНОТАЦІЯ

ДОДАТКИ